

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:
в Австрії:

на пів рік 20 кор.
на три роки 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границю:

пів рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків

Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дамбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.— Реклямації неопечатаніє вільні від порта.— Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Парламентаризация міністерства.

(X) З почином дальшої діяльності державної ради виринуло знов наперед давнїше змаганє бар. Гавча до парламентаризації міністерства. Іменно думає бар. Гавч тим способом промостити собі дорогу до переведеня тих задач, які ще теперішня рада державна має сповнити. Після повороту з Карльових Варів пересправляв бар. Гавч з презесом польского кола гр. Дідушицьким, а сю розмову вяжуть дневникарські вісти також з повисшим змаганєм бар. Гавча.

В тій справі дав гр. Дідушицький поясненє в «Poln. Korrespondenz», де заявив ся давним прихильником парламентарного міністерства, котре могло би успішнїше полагодити важні справи законодатні, як урядниче міністерство, а крім того було би сильнїше супроти угорского міністерства. Одначе, щоби в Австрії було можливе міністерство парламентарне, повинні би бути заключені компроміси поміж сторонництвами. Є се вправді трудно довести до компромісів, але можливо. Але гр. Дідушицький сумніває ся, чи супроти з ріжних сторін поборованої предлоги виборчої можливо довести до компромісу. Міністер, котрий не мав би за собою сторонництва, зійшов би до ролі урядничої. Рівнодушно є, як називає ся президент коаліційного кабінету, особливо, коли не є він зара-

зом міністром внутрішних справ, але коли він має бути президентом парламентарного міністерства, то єго теперішня програма мусить щезнути з дневного порядку, щоби міністерство парламентарне не було вязане минувшюстю урядничого міністерства.

Сей погляд гр. Дідушицького стає певним новим доказом, що єму розходиться передовсім о усуненє виборчої реформи з дневного порядку.

Праска Bohemia також сумніває ся, чи переговори з польским колом з огляду на далекоюсяглі єго домаганя доведуть до успіху.

Також і становище вірноконституційної і фєвдальної шляхти супроти правительства не поправило ся. Бєсїда барона д'Ельверта в Берні, про котру ми вчєра згадали, спонукала німецькі сторонництва до тіснїйшої злуки і пильнованя свого стану посїданя. Правительство хоче видобути ся з трудного положеня з підмогою парламентаризації міністерства, але трудности сєго заміру тепер збільшили ся. Перед вступленєм Німців і Чєхів до такого міністерства мусїло би бути переведене порозумінє що до виборчої реформи. Тодї доперва скоротилоб ся і приспїшило переведенє компромісу. Надїленем Німців одною або двома теками міністерскими не осягнено би ціли, наколиб за тими міністрами не було поважних сторонництв. Компромїс в справі виборчої реформи є отже конєчним у словїєм парламентаризації.

Нема сумнїву, що правительство буде глядіти дороги до такого компромісу.

Неоголошений манїфест.

Яко причинок до покінченя угорської кризи є дуже важним документ, який невідомим способом розбудив угорський дневник A Nap і оголосив перед кількома днями. Є се королївський манїфест до угорского народа, приготовлений на випадок, колиб провізория правительства мала бути продовжена поза законний речинець скликаня сойму. Сей манїфест друковано в найбільшій тайні при помочи глугонїмих складачів і приготовлено цілковито до висилки поодиноким громадам. Однак чутка про сей манїфест дійшла все таки до кругів опозиційної коаліції, а навіть про єго зміст було відомо, що правительство не має наміру посувати ся до абсолютистичного режиму, а і на дальше, мимо провізорії, хоче витрєвати на основах 63 року. Се і спонукало коаліцію до навязаня переговорів з гр. Фєврварим і до скорого покінченя кризи перенятєм в свої руки керми правлїня. Бож коаліция тільки числила на те, що правительство дасть спровокувати себе до абсолютизму, а она сама, стоячи немов то на законнім ґрунті, облєче ся супротив угорского народу в славу борців за правду і волю. По щасливім полагодженю кризи за-

Портрет Мазепи

в замку в Підгірцях

(до ілюстрації).

Подав

Богдан Барвінський.

Хоч нам звісне значне число портретів Мазепи, які в літературі уходять за такі, то одначе пок. історик Лазаревский міг цілком сьміло в своїй розвідці п. з. «Замѣтки о портретахъ Мазепы» (Кієвская Старина т. 64, 1899 г. мартъ, с. 453—462) сказати отсе: «Какъ ни странно, но мы до сихъ поръ не знаемъ достовѣрнаго портрета Мазепы». В згаданій розвідці дав Лазаревский критичний огляд знаних портретів Мазепи і їх літератури. Найобширнїйші звістки про портрети Мазепи маємо у Ровінського: «Подробный словарь русскихъ гравированныхъ портретовъ» (Спб. 1887, т. II, с. 1209—1217). Ровінський відріжняє пять типів Мазепних портретів:

1. Тарасевича в єго гравюрі 1696 р., посвяченій Шереметєву. Лазаревский вносить одначе з сєго, що «Вірші» присвячені Тарасевичем Шереметєву, а не Мазепі, що лицар в панцирі се Шереметєв, а не Мазєпа.

2. Вігури на кїївській гравюрі 1706 р., в панцирі і шєломі, з бородою. Ся, як і подібна до неї гравюра Галяховского 1708 р. (з бородою) не може, по думці Лазаревского уходити за вірний портрет Мазепи, бо так одна, як друга мали на ціли апотеозу гетмана.

3. Бекєтївский, поданий зі збірника Бекєтова в першїм виданю (1822 р.) Бантиш-Каменського: «Исторія Малой Россїи». (Ілюстрацію сєї гравюри можна найти ще в Jabłonowski: «Akademia Kijowska-Mohilańska». Kraków 1899—1900, між ст. 208 а 209 і Ол. Барвінський: «История Украины-Руси». Львів 1904, с. 83). Гетман з відкритою головою, в кафтані з «золотим позументом». Сей портрет найбільше розповсюдженый і довго ухо-

див загално за портрет Мазепи, хоч він нїяк сєго гетмана не зображає, (портрет описаний Горленком, се копія Бекєтївского).

4. «З рисунку 1796 р.» Гетман в панцирі, з булавою в руці, з бородою. Сей портрет був одначе печатаний вже 1704 р. в політичнїм річнику «Die Europäische Fama», а відси перепечатаний в польским збірнику «Przypisiel Ludu» 1835 р. (річник II, т. I, ч. 22, с. 176), чого одначе Ровінський не знав.

5. Норблєнський, з кінця XVIII. ст., якого ілюстрация додана до розвідки Лазаревского. Мазєпа на гравюрі Норблєна зображений в шапці з перами, без вусів, з бородою, що роздвоює ся в два довгі клини. Сей портрет надворного гравєра польского короля вважає Лазаревский за «найболѣе достовѣрный», називаючи єго притім «мастерской портретъ», підчас коли рисунки з 1704 і 1706 р. р. називає «полуфантастическіє».

Так редактор «Кієвской Старины», Лебєдинцев, подав в 1-шій книжці сєго

ряджено цілковите, докладне знищенє згаданого маніфесту через відданє єго до фабрики паперу на переробленє на паперозу масу. Транспорт і знищенє в фабриці відбували ся під строгаю контролею. Мимо сего дневникови А Нар у-дало ся якимсь способом роздобути один примірник сего важного, історичного документу.

Проклямація зачинає ся словами: «До народу нашої вірної Угорщини». На самім її початку описує ся ситуацію, яка настала в наслідок того, що меншість палати послів не давала більшости по кілька разів виконати своєї волі, що коаліція по нових виборах не допустила до того, щоби з більшости без ушкоди прав Корони було утворене правительство на основі, на котру можна би згодити ся. А коли в червни минушого року іменовано в тій цілі правительство, щоби дійти до якогось порозуміння з коаліцією, то она тоту конституційну пробу відкинула в такій формі, яка просто противилась королівским правам, а опісля стала ще викликувати опір урядів і муніципій против виконуючих властей навіть в таких справах, в котрих уряди обовязані безусловно виконувати розпорядження правительства.

Та й наші пізнійші заходи — говорить ся в проклямації дальше — щоби спонукати коаліцію до обнятя правительства, розбили ся об уперте становище коаліції, котре не згоджувало ся з §. 11 закона угодового з 1867 р. отже й противилось нашим володільским правам. Позаяк ми серед таких обставин виділи, що від сего парламенту не можна сподівати ся успішної діяльності для краю, були ми змушені заявити, що застерігаємо собі скликати як найскорше новий парламент. На наш превеликий жаль мусіли ми переконати ся, що теперішня пора, коли уми стоять ще під впливом штучно лігами піддержуваного роздрознення, не відповідна до того, щоби переводити нові вибори і пристрасною борбою виборчою ще в більшій мірі потрясати основами держави.

Внаслідок примусу обставин відступуємо для того поки що від скликання

парляменту в надії, що спокій і законний порядок вернуть небавом назад, по чім ми, ідучи за щирим бажанєм нашого серця, будемо могли розпорядити скликанє парламенту. Заким же то буде можливе, єсть нашим обовязком старати ся о постійність державної адміністрації та о заспокоєнє потреб держави, які не можна відкладати. Наше правительство буде сповняти і на будуче свою задачу на основі обовязуючих законів і буде виїмково уживати лиш таких способів, які конче потрібні для загального добра, в тій надії, що они одержать пізнійше законну абсолюторію.

Дальше говорить ся в проклямації о угоді з 1367 у. і каже ся: Тота угода єсть ненарушимою частию угорської конституції і ми обовязали ся нашою королівскою присягою єї держати ся. До цілости запоручених в ній прав належать не лиш ті, що відносять ся до народу і парламенту, але також і ті володільські права, котрі очевидно яко угода забезпечені для короля. Єсть нашим обовязком володільця берегти і ті права і боронити від всякого нарушеня. Наші володільські обовязки будемо і дальше як доси сповняти і увіряємо наш угорский нарід, що ми далекі від того, щоби позбавляти нашу любу Угорщину законної окремішности державної і в який небудь спосіб обмежати національний зміст єї улаждень та відбирати краєви благодати конституційного житя. З непохитним довірєм до вірности для короля і любови вітчизни угорского народу та з найліпшою надією, що відповідно до нашого королівского бажаня з поверненєм нормальних відносин так часто випробована політична зрілість народу потягне за собою розширенє політичних прав на ті верстви народу, що нині ще від них виключені, віддаємо сим в опіку нашого улюбленого угорского народу ті виходячі з нашої володільської совісти міри правительства з тим горячим бажанєм, щоби небавом настав той щасливий час, в котрім би любов вітчизни короля і вірність народу для короля могли сполучити ся тревало і без перешкоди для хосенного спільного діланя.

На паперах було виписанє число пре-

зидії міністерства справ внутрішних 3000 з 1906 року.

Вісти з Росії.

З ріжних сторін Росії доносять про дальші побіди при виборах сторонництва т. зв. ка-де-тів (К. Д.), конституційних демократів. В Житомири вибрали до державної думи 181 голосами против 4 гр. Івана Олізара, про якого доносять польські дневники з Києва, що се Поляк. Також в Каменці Подільській вибрано послом п. Єловацького, якого анеккують собі Поляки.

Президент міністрів гр. Вітте заявив вчєра супротив заступника петерб. телегр. Агенції, що всякі поголоски, немов би отворенє думи і державної ради не мало відбути ся дня 10. мая, є безпідставні. Цар невідклично поручив отворенє сесії на день 10. мая. Також є безпідставними вісти про розвязанє обох законодатних тіл, бо се є волею царя, щоби супротив думи поводжено ся коректно. Вчєра під проводом царя відбула ся нарада кабінету, на якій на перекир опинії Дурнова ухвалено, щоби в день отвореня думи оголосити амнестію, обнимаючу близько 6.000 арештованих.

З Петербурга доносить берлинський Local Anzeiger, що знаток Далекого Сходу, Башенов, вручив шефови генерального штабу меморіял, в яким доказує, що друга війна з Японією є неминучою річю і наступить безсумнісно до шести літ. Японія уважає мир заключений в Портсмуті тільки за часове завішенє оружя і не буде чекати аж 20 літ, аж Росія збере нові сили, особливо, що Японія має сильну армію і флоту, та може числити на поміч Англії. Тому Башенов взиває, щоби оставлено російську армію в Манджурії, а прийнято ся за як найскорше побудованє другого сибірського шляху та щоби приступлено до вбудованя нової флоты.

журнала за 1887 р. рисунок портрету Мазепи, що доховав ся в великій церкві Києво-печерської лаври на заломі стіни напротив лівого крилоса. Портрет (без бороди) мальований олійними красками. На доказ, що се портрет Мазепи, подав Леберинцев факт, що ще три роки тому (від хвилі як роблено знимку) був там підпис: Иванъ Степановичъ Мазепа гетманъ, про що свідчать деякі особи із старшої лаврської братії. Лазаревский рішучо відкидає можливість істнованя подібного підпису. Він вказує на те, як старанно нищено імя Мазепи після єго «измѣны», навіть в церковних книгах, хочби оно було уміщенє на незамітнім місці, навіть на кінці книги. Отже зовсім неможливо, щоб єго підпис доховав ся до так недавних часів і то в Печерській Лаврі.

Рівнож свідокство сеї старшої лаврської братії дуже сумніве для Лазаревского. Що більше, на сім портреті нема ніяких атрибутів гетманського достоїн-

ства, яких брак тільки на Бекетівским портреті, що одначе не зображає Мазепи.

Також скептично відносить ся Лазаревский і до портрету Мазепи, який містить ся на образі Покрова Пресв. Богородиці переяславської церкви (нині власність вел. князя Николая Николаевича). Тут зображений Мазепа (без бороди) побіч Петра Вел., єго жінки Катєрини і інших осіб.

Дехто висказував свої сумніви що до бороди Мазепи. Але в тім, по думці Лазаревского, нічого неправдоподібного, бо має її і портрет в «Die Europäische Gama» (1704 р.) і Вігури (1706 р.) і Норбленівский (як низше побачимо, має її і підгорецкий портрет). Мають бороду і інші історичні особи, сучасники Мазепи.

До перечислених в горі портретів Мазепи, яких огляд дав Лазаревский, треба додати ще, що «Каталогъ українскихъ древностей коллекции В. В. Тарновского» (Києвъ 1898) виказує такі портрети Мазепи: 1) с. 74, ч. 699. Копія

портрету Маз. з оригіналу Академії штук в Петербурзі. Се Бекетівский портрет, отже не Мазепи. (гл. статью Лазар. с. 453—4); 2) с. 74, ч. 670. Портрет Маз. «полной» (1 арш. 6/8 верш. + 13 3/8 верш.) въ Андреевской лентѣ. На портретѣ гербъ гетмана и вокругъ буквы: I M G B E Ц П В З. Копія. 3) с. 79, ч. 720. Гравюра Норблена; 4) ч. 721. Гравюра, очевидно як портрет в Еугор. Gama і Przyjaciel Ludu; 5) ч. 723. Гравюра Вігури. (Відомість про портрет Мазепи в «Muzeum Narodowem» в Кракові гл. низше).

Ще в серпні 1897 р., оглядаючи замок в селі Підгірцях (золочівского повіту), я зацікавив ся портретом Мазепи, який там находить ся та думка про відфотографованє й опублікованє єго не покидала мене ніколи. Одначе до сего не лучалась якась відповідна нагода. Тимчасом 1899 р. оголосив Лазаревский в «Кіевской Старинѣ» висше згадану розвідку. В польскім збірнику п. з.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Василя ісп.; римо-кат.: Марка ев. — В четвер: руско-кат.: Артемона; римо-кат.: Клита і Мар.

— **Драматичний конкурс красивого виділу** порішено вчера, дня 23. цвітня. З членів комісії явили ся: професори університету Дністрянський, Колесса, Студинський, професори гімназії Кокорудз і Ілярій Огоновський і член красивого виділу радник Глиджук. Виправдав свою неприяву проф. Шухевич, а пос. Оленицький не взяв участі в засіданні комісії з причини подорожі до Італії. Проводив комісії член кр. виділу, радник Верещинський а протоколував секретар виділу Януш Пшигодзкий. Комісія радила повних шість годин. По всесторонній дискусії признано премії отримувачам: Першу премію в квоті 800 К драми в 5 діях п. з. «Лихоліте»; другу в квоті 500 К трагедії в 3 діях п. з. «Сіль землі»; третю в квоті 350 К фантастичній штуці в 5 діях а 6 відслонах п. з. «Спокуса», а четверту премію в квоті 350 К драмі в 4 діях п. з. «Вона».

По отвореню конверт виявилось, що автором першого твору є славний бандурист Гнат Хоткевич; творцем другого і третього Лев Лопатинський, а четвертого п. Стефан Осипович з Станиславова. Про штуки преміювані і непреміювані поговоримо небавом ширше.

К. С.

— **Молодіж академічної гімназії** у Львові відсвяткувала вчера пам'ять 45. роковин смерті Т. Шевченка величавим концертом в салі „Нар. Дому“. Ранком тогож дня дала молодіж концерт виключно для учеників а вечером для родичів і львівської рускої громади. Сала була битком повна. Звеличив концерт своєю приявою станиславський Владика Преосв. о. др. Хомишин. Знаменито держали ся мішані хори, ведені виравною рукою незрівняного диригента і приятеля молодіжи, проф. Ярослава Вітошинського. Молоденькі співаки, як видно, так зжили ся зі своїм диригентом, що проф. Вітошинський зчаста не дає ніяких знаків, а веде хори своїм поглядом. Мішані хори відспівали Зарицького «Небесні співці», «Секстет» з опери Вагнера і Людкевича «Вечер в хаті». Виовні артистично випала гра ученика Бережницького на челі. Імпонував своїм глибоким басом учен. Бобанич. Подобав ся віжний теноровий голос учен. Волчука, а бурю оплесків викликала поява маленького соловейка, учен. Шкляви Мозоляча, який свобідно дуже гарно

»Dniestrzańka« (Zbiór artykułów wierszem i prozą ku zabawie i nauce. Wydał Stanisław Jaszowski. Lwów 1841) поміщена стаття Przyjęck-ogo: »Opisanie pałacu w Podhorecach« (с. 9—33). Тут згадано раз, що між портретами є »Jan Mazera Hetman kozacki« (с. 11) і другий портрет »Jana Mazery, Hetmana Kozaków Zagorzkich« (ч. 17). Лазаревський покликаючись на сей опис, пише: «Среди портретовъ польскихъ магнатовъ, украшающихъ стѣны замка, есть пан Mazera, hetman kozacki, портретовъ котораго здѣсь показано два (стр. 11 и 17)». До сего додає він таке: «Вотъ гдѣ нужно искать достовѣрнаго портрета Мазепы!... Очень вѣроятно, что оригиналомъ и для Норблена служилъ одинъ изъ сохранныхъ у поляковъ портретовъ Мазепы (— а дійсний портрет Мазепи міг Норблен, по думці Лаз., найти у Поляків, «потому что польскіе вельможи сохранили портретъ этого болѣе или менѣе близкаго имъ челоуѣка...» —). Интересно бы найти этотъ портретъ для проверки гравюры Норблена, во всякомъ случаѣ представляющей типичное лицо!!» (Дальше буде).

відспівав одну з пісень Січинського. Сольо смичкове учен. Камінського в супроводі смичкового подвійного квартету випало дуже поправно, а смичкова орхестра учеників академічної гімназії держала ся знаменито. Малий декляматор Метельський віддав зі зрозумінням дві «Думки» Шевченка. Слабше держались мужескі хори мимо великої музикальності диригента учен. Козака. Семуне дивуємось, бо голоси молодіжи мутують, а мужескі хори є слабою стороною всіх так польських як і руских музичних товариств. Акомпаніємент обняли юрист п. Т. Шухевич і учен. Володимир Левицький. Після концерту молодіж і вся зібрана публіка відспівала гимн «Ще не вмерла Україна».

— **Реформа учительских семінарій.** В неділю в полудне зібрали ся на нараду представителі всіх львівських учительских семінарій, аби обговорити справу зєднання учителів і учительок всіх учительских семінарій Галичини, та аби спільними силами заняти ся некучою справою реформи тих заведень. Предсідателем вибрано кс. директора Волча. При дискусії промовляли др. Нігман, др. М. Коцюба, др. В. Коцовський, Ц. Новицка, М. Мороз, І. Пашевський, Е. Заремба, кс. Волч, Е. Павловський, Л. Яворський і К. Опольска. Всі бесідники однодушно заявили, що треба зєдинити все учительство семінарій, лише що до форми, як то зробити, бесідники ріжнили ся в поглядах. Порішено більшостию голосів прилучити ся яко окреме «коло» до Товариства учителів висших шкіл, але не полагоджувати тої справи, поки не ухвалить єї загал всіх учителів і учительок львівських учит. семінарій. В тій цілі мають відбутися збори всего учительства львівських семінарій в пятницу дня 27. с. м. о 6. год. вечер в будинку жін. учит. семінарій при ул. Сакраменток. До приготування тих нарад і уложеня дотичних внесень та повідомленя учительські збори семінарій на провінції вибрано комітет, до якого війшли: др. Коцюба, др. Нігман, Е. Павловський, кс. Волч, Ц. Новицка, Рихновска і З. Стшалковска.

— **Повітове віче** в справі виборчої реформи відбуде ся в Рогатині в середу дня 25. с. м. о 3. год. по полудни. Віче має випасти величаво, відповідно звісному патріотизмови Рогатинщини, тому просить ся патріотів а як найчисленнійшу участь. — За комітет: *Др. Андрій Чайковський. Сьвяц. Ст. Городецький.*

— **3 Калуша.** Заг. збори тов-а «Руский народний дім» будуть 27. с. м. о 1. год. О 9. год. рано буде в парохіяльній церкві богослужене за попередних членів Товариства.

— **3 Клубу Русинів у Львові.** Заг. збори будуть в суботу 5. мая о 5. год.

— **Збори членів Ставролигійского Інститута** відбули ся традиційно в Томину неділю. Селібором вибрано надрадника Р. Ямьняського, містоселіорами проф. Сивуляка і інж. Мійско-го. До виділу війшли: Ем. Гленицький, Л. Добрянський, Ів. Дуткевич, др. В. Івасечко, Т. Коцовський, др. В. Лагола, В. Луцик, Ів. Лісковацький, Ів. Мевціньський, Ів. Пелех, Н. Плешкевич, Ф. Свистун, а до контрольної комісії: Ос. Волинський і Ап. Ничай.

— **Шовінізм.** Не лиші рускі, але і польскі часописи подають під публичний осуд приміра засліпленого шовінізму всепольских загорільців супроти Русинів. Вчерашний Kurjer lwowski приносить з Лежайска ось яку допись: «Кс. Рожанські, катехит в народній женьській школі в Лежайску, побачив недавно на науці релігії у одной із своїх учениць якусь руску пісню, закипів сьвятим обуревем і став малолітнім дітям проповідувати на тему погорди і ненависти до Русинів. Дівчата, здивовані і переполохані таким поведенем катехита, почали відзивати ся несміло, говорячи: «Я маю батька Русина», «я маю брата», «я маю свояків Русинями», чи маємо ними гордити і їх ненавидіти? На се кс. Рожанський не дав ясної відповіді і лише забурмотів щось, аби оминали і не стикали ся з тими людьми. Се поведеве чоловіка, котрий повинен проповідувати братню любов, викликало велике згір-

шене як між шкільною діворою так і їх родичами».

— **3 львівської архієпархії.** Канонічну інституцію дістали оо.: Омел. Лопушанський на Кунашів і Йосиф Коменда на Сливки. — Завідательство в Ілові дістав о. Алекс. Гвоздецький. — Сотрудництво в Дубравці одержав о. Володим. Скоробогатий. — До канон. інституції візвані оо.: Юл. Дикий на Гвіздичів, Юст. Гаврисевич на Чагрів, Омел. Кордуба на Олексичі і Григорій Грушка на Пеняки.

— **Страйк.** В низшій рільничій школі в Дублянах застрайкували всі ученики. Крім одного хорого і двох, що доглядали роботи на фільварку, вибрали ся всі в числі 40 до Львова, аби в красивім виділі пожалувати ся на своїх настоятелів за перетяжене працею і переслідуваня.

— **Сан Франціско,** яке майже ціле творить нині куру звалищ, числило около 350.000 душ населеня і є столицею держави Каліфорнії. Про велич того міста свідчать будівлі та інституції, що в ній находили ся. Ратуш коштував 7 мил. долярів, віллі мілліонерів і публичні будинки варті були по 3 до 6 мілліонів. Відбудоване міста в давнім вигляді буде коштувати около 400 мілліонів долярів. В Сан Франціско був медичний факультет, технічна школа, много наукових товариств, 30 книгарень, 11 театрів, 70 клубів, 316 добродійних товариств, 40 шпиталів, цукроварні, фабрики машин, бровари, фабрики сукна і тисячі підприємств. Нині все те творить руїну, на якій за кілька літ буде пишати ся нове місто, може ще богатіше, як дотеперішне. Місто стане завдяки грошеві силі Америки, котра відкинула всяку поміч заграниці для бездомного населеня міст, навіщених катастрофою. Правительство Сполучених Держав кинуло на першу поміч 10 мил. долярів. Мілліонери і богачі зложили дальших 15 мілліонів. Жертви безнастанно ростуть і дають запоруку, що Америка здвигне на звалищах нове місто без центима поличих тих, що нині остають без даху і гроша. Населене Сан Франціска завдяки щедрости своїх богатих співгорожан ні на хвилию не відчуло голоду ні холоду. На вість про катастрофу крім датків в грошах поснались датки в натураліях. Зелізниці даром перевозять тисячі сотнарів збіжа, тисячі штук одіжи, накривал, шатер і всего, що потрібне до життя під голим небом. Ріжні міста Спол. Держав заявили охоту власним коштом перхарчувати, приодіти і примістити по кілька тисяч бездомних жителів Сан Франціска, поки для них не стане нове місто збудоване з публичних складок. Такої, єдності і солідарности, яку тепер показала Америка, світ ще не бачив. Але велике питанє, чи світ буде хотів і буде міг взяти з неї примір?

Телеграми

з дня 24. цвітня 1906.

Будапешт. Др. Векерле поїде нині до Відня, аби бути при записанню нового хорватского міністра Йосиповича, почім буде здаєсь, обговорювати політичні справи з бар. Гавчом.

Берлин. З Сан Франціско доносять, що минулої ночи вибух там пожар в тій часті міста, що спасла ся перед катастрофою.

Загреб. На суботнійшнім засіданню хорватского сойму відчитано монарші рескрипти, якими розв'язано сойм і розписано нові вибори.

Білгород. На вчерашнім засіданню скупщини президент повідомив палату про димісію кабінету, почім скупщину відложено.

Фльоренція. Оноді рано відчуту ту легке землетрясене.

Відень. Тутешні дневники доносять, що болгарский кн. Фердинанд порішив в найближшій часі оголосити повну політичну самостійність Болгарії і коронувати ся на короля. Більша часть держав мала на се згодити ся.

Пр о с п е к т.

Царско-російське правительство.

5% російська державна позичка 1906

в номінальній квоті

Рублів 843,750.000. — Франків 2.250,000.000. — Фунт. штерл. 89,325.000. — Марок 1.818,000.000. — австр. корон 2.133,000.000. — гол. фл. 1.075,500.000.

уморювана в 40 літах, почавши від 1. мая 1917 н. ст.

До року 1916 не підлягаюча ані виповідженю ані конверзії.

Указом С. Ц. В. Царя російського з 9/22 цвітня 1906 поручено міністрови фінансів в цілі покриття видатків, наведених в тім указі, видати 5% державну позичку номінальної вартости рублів 843,750.000, — франків 2 250,000.000, — фунт. 89,325.000, — марок 1.818,000.000, — австр. кор. 2.133,000.000, — гол. фл. 1.075,500.000.

Та позичка, емітована в облігаціях по рублів 187.50, — Франків 500, — фунт. шт. 19.17, — марок 404, — австр. кор. 474, — гол. фл. 239, — розпадає ся на 450 серій (1—450) по 10.000 облігацій з числами 1—10.000 і є поділена на відтинки по 1, 5 і 10 облігацій.

Облігації є видні в російській, французській, англійській і німецькій мові і звучать на оказателя; однак можуть по думці ествуючих розпоряджень бути переписані на назвище і знова на оказателя.

Облігації є опроцентовані по 5% від ста річно від номінальної вартости, а проценти будуть виплачувані 1. мая і 1. падолиста кожного року за доставленем купона. Перший купон процентовий платний 1. падолиста 1906 н. ст.

Уморене тої позички наступить після номінальної вартости в протягу 40 літ, починаючи від 1917. р. в дорозі публичних льосовань, з котрих перше буде 1. лютого 1917. н. ст. На ту ціль буде ужита рік річно амортизаційна квота 827.81612% номінального капіталу, який є в обігу без виповідження в дню 1. лютого 1917. н. ст. і та квота буде побільшувати ся з року на рік через придіст заощаджених відсоток на вильосованих облігаціях. Льосованя будуть відбувати ся 1. лютого н. ст. кожного року. Виплата наступає в 3 місяці по льосованю, отже перший раз дня 1. мая 1917 н. ст. за зворотом дотичних штук з тальноном і зі всіма купонами, западаючими по речинци виплати. Квота недостаючих евентуально купонів буде в капіталу потручена.

Правительство застерігає собі право кожного часу, однак не перед 1. мая 1916 н. ст. по попереднім виповідженю викупити в цілости або вчасти по номінальній вартости будучі в той час в обігу облігацій тої позички.

Облігації підлягають передавненю в 30 літ по речинци їх сплати, а купони в 10 літ по дни їх платности.

Петербург, 9/22 цвітня 1906.

Виплата купонів процентових і капіталу облігації будуть вільні на все від якого небудь теперішнього або будучого російського податку.

Облігації ще не вильосовані будуть приймати державні каси якоскавції при умовах, о достави з правительством, яко порука за належитости з титулу цлів і акцизи; так загалі купони як і вильосовані облігації буде ся приймати в номінальній вартости при плаченю цлів.

Виплата процентових купонів, як неменше вильосованих або виповіджених облігацій буде відбувати ся в квотах, які відповідають відносинам вартости, висказаним в даних штуках після вибору посідача: в Петербурзі в рублях, в Парижі, Брукселя і Женеві в франках, в Лондоні в фунтах штерл., у Відні в коровах, в Амстердамі в голландских фльоренах, в Берліні в марках, а передовсім у Відні: в Англо-Австрій. Банку, в Віденським Банку Союзнім, в ц. к. упр. заг. австр. Закладі кредитовім земским, в ц. к. упр. австр. Закладі кредитовім для торговлі і промислу, в Долішно-австр. Товаристві есконтовім, в ціс. кор. управ. австрійским Банку для коронних країв.

Тіж самі місця будуть видавати в своїм часі без коштів нові купонові аркуші.

Кождоразово вильосовані числа облігації будуть оголошені в урядовій „Wiener Zeitung“.

Аж до остаточного виготовлення облігацій, що в кождім разі наступить перед 1. падолиста 1907 н. ст., будуть видавані осмотрені австрійским стемплем і виставлені на імя оказателя тимчасові квіти на 1, 5 і 10 облігацій з двома купонами, платними в днях 1. падолиста 1906 і 1. мая 1907 н. ст.

Названі тимчасові квіти, підписані факсимілем заступника цар. рос. Міністерства фінансів і заосмотрені контрольною печаткою Банку емітуючого будуть в своїм часі вимінені без коштів на остаточні штуки, заосмотрені австрійским стемплем, однак без ніякого обовязку що до тожсамости поодиноких відтинків і чисел. Перший купон остаточних штук буде платний 1. падолиста 1907 н. ст.

Царско-російський Міністер фінансів.

О п о в і с т к а.

З загальної квоти номінальної рублів 843,750.000, — фр. 2.250,000.000, — фунт. штерл. 89,325.000, — марок 1.818,000.000, — австр. кор. 2.133,000.000, — гол. фл. 1.075,500.000

5% російської державної позички 1906

видаваної до емісії на основі повисшого проспекту призначує ся отсими до субскрипції частинну квоту

Ном. К. 156,420.000

яка складає ся з 330.000 облігацій по ном. Кор. 474

і яка має обнимати в остаточних штуках серії 241—273.

Та частинна квота буде допущена до торговлі і до нотованя на віденській біржі.

По думці формального приреченя французского міністра заграничних справ буде повисша частинна квота, признана для Австро-Угорщини, в протягу найвисше двох літ допущена до офіціального нотованя на парискій біржі, з тою однак засторогою, що то допущене може бути відложено ще на один рік, если би з причини відносин політичної або фінансової натурї, дозвіл нотованя в протягу двох літ показав ся неможливий.

Субскрипція відбуде ся в четвер дня 26. цвітня 1906

у Відні:

- „ в Англо-австрійским Банку,
- „ Віденським Банку Союзнім,
- „ ц. к. уприв. загальнім австр. Закладі кредитовім земским,
- „ ц. к. уприв. австр. Закладі кредитовім для торговлі і промислу,
- „ Долішно-австрійским Товаристві есконтовім,
- „ ц. к. уприв. австр. Банку для коронних країв,

дальше в філіях:

- Англо-Австрійского Банку в Авсіг н. Е.,
- в Боденбах, Берні, Празі, Теплицях, Травтенану, Триесті,
- Віденского Банку Союзного в Авсіг н. Е., Більску, Бялій, Берні,
- Чернівцях, Градцю, Целівцю, Львові, Празі,
- ц. к. уприв. австр. Закладі Кредитовім для торговлі і промислу
- в Боцен, Берні, Фельдкірх, Інсбруці, Карльсбаді, Львові, Празі,
- Райхсбергу, Триесті, Опаві,
- ц. к. уприв. австр. Банку для коронних країв в Празі,

дальше: в Ческім Банку есконтовім в Празі і в тогож філіях.

- в ц. к. уприв. Ческім Уніон-Банку в Празі і в тогож філіях,
- в Živopostenska banka pro Sechu a Moravu,

Англо-Австрійський Банк.

Ц. к. уприв. авс. Заклад кредитовий земский.

Долішно-австрійське Товариство есконтове.

Угорський Загальний Банк кредитовий.

в Будапешті:

- в Пештенським Банку комерцияльнім,
- в Угорським Банку есконтово векслярським,
- в Угорським загальнім Банку кредитовім,
- і в Триесті в Banca Commerciale Triestina,

в урядових годинах кожного з повисших банків під отсими умовами:

1. Субскрипційна ціна виносить 88% іменної вартости в коронах = К 417.12 за кожду облігацію на К 474 і біжучі проценти від 1. мая 1906 до дня відбору.

2. Субскрипції доповить ся на основі призначеного на ту ціль формуляра зголошеня, вложеного в кождім повисше згаданім місці субскрипційнім. Кожде субскрипційне місце має право після власного узнаня означити висоту квоти кожного поодинокого приділу.

3. При субскрипції належить зложити кавцію в висоті 10% субскрибованої вартости іменної а то або в готівці або в таких вартісних паперах, по деннім курсі обчислених, які дотичне субскрипційне місце узнасть за допустиме.

4. Вплату за приділені облігації належить сповнити в отсей спосіб:

в дн. 15 мая 1906	22%	= К 104.28	за облігац.	і К 0.230	за біж. відсот.
„ 16 липня 1906	22%	= К 104.28	„	„	„
„ 15 вересн. 1906	22%	= К 104.28	„	„	„
„ 15 жовтн. 1906	22%	= К 104.28	„	„	„

Разом 88% = К 417.12 за облігацію і біжучі відсотки.

Почавши від 15. мая 1906 р. має кождий субскрибент право виплатити в повні за приділені ему облігації, в котрім то випадку наступить управильнене біжучих відсотків від дня повної виплати.

При повній виплаті буде зложена кавція почислена, зглядно звернена.

Зголошеня на поодинокі штуки можуть бути лише о стілько узгляднені, о скілько субскрипційне місце після власного узнаня признасть то за згідне з інтересом інших субскрибентів.

5. Приділ наступить сейчас по укинченій субскрипції; про що кожного субскрибента повідомить ся. Если приділ виносить менше, чим зголошене, то надвижка кавції буде звернена.

6. Вплати і відбір наступлять в тім самім субскрипційнім місці.

Відень
Будапешт в цвітня 1906. року.

Віденський Банк Союзний.

Ц. к. уприв. Заклад кредитовий для торговлі і промислу.

Ціс. кор. уприв. австр. Банк для коронних країв.